

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden, Oktober 4-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

Az a' kemény *Napiparantsolat* és *Proklamatio*, mellyeket *Kadiksban* az ott lévő fő Kormányozó Augustus' 28-dik napján az utzákra ki függesztetett, eképpen vannak: —

„Napiparantsolat.

„Az én előbbeni hirdetésem semmit sem használának. Az árulók és a' közönséges tsendességnek megháborítói még meg nem szüntek tsábitani az előrevigyázás nélkül való könnyenhívó népet. Ezek a' bűntételek nem maradhatnak büntetés nélkül. Én már telyesitettem kötelességeimet, mellyeket töllem hivatalom kívánt; annak a' mi igazság, továbbá is telyessitetni kell, úgy a' mint a' környülállások kívánnyák. Kinyilatkoztatom, hogy én olyan állapotban lenni tartom magamat, mintha háboruban volnék. Haladék nélkül Hadi Biztosság fog kineveztetni, és én minden embert, a' ki azzal fog vádoltatni, hogy *Hetedik Ferdinandus* ellen, kinek hűségére a' nemzet megesküdütt, egyenesen vagy melleleg valamit szollott, avvagy a' kire valami a' féle réa bizonyosodik, hogy az eránta való közönséges hajlandóságot meg akarta vesztegetni, ezen katonai Biztosság' eleibe állittatok, mivelhogy minden ember vak engedelmességgel tartozik viseltetni az Európai Fejedelmek által megésmértetett Monarkha' parantsolataihoz, 's a'

felállittatott tisztviselői karok' rendeleteihez, a' mellyek az én kormányozásom alá adatott egész kerületben a' tsendességnek fenntartatására kirendeltettek. Költ *Kadiksban* Aug, 28-dikán 1814-ben. —

„Villavicencio Juán.

Proklamatio.

„*Kadiks* vidékeinek fő kapitánya, ki a' leg jobb Király' atyai czélzássaival megégygyezőleg, ezen tartományak lakosai-val, mind ez ideig atyai módra bánt, már most meg győződve van a' felől, hogy itt keménységre légyen szükség. Ő tehát úgy fog ezentúl banni a' bűnösökkel, mint tselekedeteik érdemelni fogják, és *Hetedik Ferdinandusnak*, *Spanyol ország'* és a' két *Indiák'* Királyának neviért, kit a' nemzet és minden Európai Hatalmasságok Királynak lenni meg esmértek, 's a' kit az ő vitéz és hűséges ármádái 's alattvalói arra a' thronusra, melytől őtet a' tirannus a' maga egész ereje által meg nem foszthatta, vissza tettek, bosszút fog állani tudni. Költ *Kadiksban* Aug. 28-dikán 1814. —

„Villavicencio Juán.

Ezek a' kemény fenyegetődzések azt mütattják, hogy még hatbátos mozgások és zengések uralkodjanak *Spanyol ország'* Délre fekvő tartományaiban.

Spanyol Amérikanak külömbkülömb

tartományaiban még ma is változó szerentsével verekednek egymással a' revolúciónak barátjai és a' Király' ügyének óltalmazói. A' *Madridi* Udvari újság hirdeti, hogy a' Királlyal tartó seregek' vezére *Don Boves Josef* Jul. 6-dik napján kegyetlenül megverte a' revolúciónak barátjait (az insurgenseket), és úgy elszélesztette őket, hogy minden megállapodhatás nélkül tébolyognak ide 's tova a' *Venece-lai* térségeken. Maga *Caraccas* a' fő város is feladta magát. A' győzedelmesek nagyon keményen bánnak a' hozzájuk fog-ságra eső insurgens vezérekkel és tisztekkel. Minden késedelmezés nélkül agyon lövöldözik őket.

Nem ilyen kedvezők a' Király barátjaira nézve a' délibb Amerikai Spanyol tartományokból, nevezetesen a' *Plata* vize mellől ugyan ekkor érkezett tudósítások, a' hol igen keserves tsapás érte őket. *Paraguay* nevű tartományban a' *Plata* mellett lévő *Monte-Video* városa leg nagyobb hűséggel megmaradott vala az utóbbi szerentsélen esztendő alatt a' *Buenos Ayresi* insurgensektől való minden szorongattatások között az *Anyai Spanyol ország* ügye mellett. A' kettőjük között szüntelen folyt az ellenségeskedés. A' *Buenos Ayresi* insurgenseknek nem tsak azért volt fontos dolog az, hogy *Monte-Videót* a' magok hatalmuk alá hajthassák, hogy ez éppen ennek a' nevezetes viznek tórka mellé lévén helybeztetve, igen jó kikötő hellyel bír, hanem azért is, hogy ez a' kikötőhely mintegy közönséges kúlsa vagy kapuja a' *Paraguay* nagy kiterjedésű vidékeknek, és valameddig a' Király' barátjai itt megállhattak, addig tellyességgel nem dolgozhattak a' *Buenos-Ayresi* insurgensek, a' kik magokat az *Anyai Spanyol országtól* egészen függetlenné tették, a' távolabb lévő Spanyol tartományok ellen egész bátor-sággal, mivelhogy a' Montevideóbéliektől hatulról örökké félhettek, annyival is inkább, hogy az Európából oda érkehető

seregek oda örökké szabadon kiszállhattak. Ez az Európával való szabad küzöslés okozta is egyedül, hogy ha nem sokat is, de tsakugyan gyakran vettek a' Montevideo lakosok Európából néminémű segedelmet. Már két esztendeje tölt el, hogy szüntelen őstromolták őket a' *Buenos-Ayresi* seregek, 's végezetre tsakugyan erőt vevének rajtok. Junius' 20-dikan feladá a' *Montevideóban* lévő 6000 emberekből álló Királyi armáda magát. *Albier* nevű vezérrel egygyütt 5000 ágyú került a' győzedelmesek' kezire. Most már szabadabban dolgozhatnak a' *Buenos-Ayresi* insurgens seregek a' felsőbb tartományok ellen.

~~~~~

Hertzeg *Saint-Simon* nevű Spanyol *Grandes* egy levelet irván *Madridból* Párisba *Fautras* nevű Frantzia Vice-Admirálishoz 's a' *Szent Lajos* Rendje Kommandorához, ilyen jeles kifejezésekkel inti, hogy ne higgye azt a' sok rossz hirt, a' melly Spanyol országra nézve Párisban szárnyal: —,

„Itt a' fő városban, valamint az egész országban, a' leg *édesebb* és leg nagyobb tsendesség uralkodik. Ne higgye az Ur azokat a' meséket, a' mellyek Párisban keringenek, 's onnét nekünk is füleinkbe jönnek. Spanyol ország kettőzött lépésekkel közelit a' legnagyobb boldogságfelé, 's már is igen szerentsés. A' *Ferdinandus* virtusai 's a' *Spanyol* nemzet' iparkodó tehetősége minden akadályokon győzedelmeskedni fognak; ez a' nemzet, minden időben hasonló volt 's marad magához; az idegenek itt lakásának semmi nyoma, t. i. leg kisebb *anglus*, *német*, és *frantzia* *tnlajdonság*, nem maradott hátra az ő erköltseiben, szokásaiban, 's életbéli rendtartásában; ma is azok, a' mik ezelőtt 20, ezelőtt 100 's több esztendővel voltak. Soha nem mütatta magát a' *Spanyol Grandezza* (nagyság) méltóságosabban és kevélyebben, mint most mütattya; *Uri* és *bámulásra méltó* nemzet ez! —

(Azt mondják, hogy egy jó magyarázó mindent meg tud magyarázni: — ezt a' levelet mind azonáltal akár ki is bajosan egygyeztetné-meg még is a' *Villavencencia* fenyegetőző proklamációival; pedig ezek hivatal szerint hirdettettek-ki).

Frantzia Ország.

A' Követek kamarájában *St. Domingó* szigetnek állapota fordult elő Sept. 16-dikán. Az ezen szigeten volt régi birtokosok járultak kérelmekkel a' Kamarához. Gen. *Desfouraux* volt a' szószolló. Leírta előbbször is ezen plántotartománynak betses voltát. Megmútatta, hogy Frantzia ország 180 millió Frankot erőszerezement vett onnet tsak az 1789-dik esztendőben, és hogy Frantzia országból is éppen ennyit erő holmi vitettetett-ki oda, 's több e' felek. — Már most, úgy mond tsak az a' kérdés foroghat-fenn, hogy, hát mi módon kellessék ismét szert tenni erre a' fontos tartományra, *St. Domingó* szigetére? A' mi Országlószékünknek, a' sok hír beszéd mellett is, nintsen még eddig semmi bizonyos tudósítása a' felől, hogy mitsoda indulattal légyenek erántunk a' sziget' fejei, a' kik mostan ott uralkodnak. A' közönséges levelekben ezen tárgyról eddig kijött tudósítások mind igen bizonytalanok. Példának okáért, valami *Marcialis Besse* nevű vezérről is beszéllettek a' közönséges írók, azt mondván rolla, hogy a' *Pethion* segítségire valami fontos fordítást akar tenni, pedig ez a' *Besse* egy hiteles levél szerint, még tavaly Febr. 20-dikán elesett. — Mind ezekből azt hozza-ki az Orátor, hogy a' mint ő a' sziget' fejeit esmeri, a' milyenek t. i. *Christophe, Pethion, Borgella, Gouraud, Vernet, Romain, Roumez, Tousaint-Brave, Noel* 's a' többek, kevéssé lehet kételkedni azon, hogy ezek a' Frantzia Királynak megismerésére készek legyének, tsakhogy a' Király is ahoz mérséklett hasznokat ígértessen nekik. De készen kell az országnak magát tartani tsak

ugyan arra az esetre is, hogy ha talára erőszak nélkül lehetetlen lenne is hozzá jutni a' szigethez. Így sem kell ezt olyan nehéz dolognak gondolni, mint nemelyek képzelődnek. Azonban akár szép módon akár erőszak által jusson Frantzia ország ezen szigetnek birtokához, tsak úgy remélheti azt minden esetben tartósnak, ha a' Szeretsen lakosoknak állapotját jól megvizsgáltatván bőségs fundamentemokon épült rendelkezéseket tétet erántok. — Az után azokat a' hibákat rajzolta-le az Orátor, mint a' ki ezen szigeten maga is sok esztendőig lakvau, mind ezeket jól tudja, a' mellyek ott az előbbeni időkben történtek 's. a' t.

Az *Anglusok*' száma, a' kik mostanság' Frantzia országba által utoztak, megmondhatatlan; tsak *Párisban* 24 ezeren találtatnak. Felszámlálták a' *Londoni* levelek, hogy azok az *Anglusok*, a' kik a' múlt Septemberben átallyában vévén a' száraz Európának külömbkülömb részeiben találtattak, napjában 4,000 font Sterlinget (Húszasra számlálván) valami 360,000 Forintot költöttek.

Az Angliai Régens Princz felesége a' *Wallisi* Hertzegné tiszteletére fényes katonai parádét tartatott *Strasburgban* Hertzeg *Valmy* (Kellerman) a' Fő Kormányozó Sep. 15-dik napján: *Frankné* nevű asszonyosság pedig, egy főbb kereskedőné, fényes ebédet adott neki, a' hol a' Generálisok és a' Strasburgi minden főbb tisztviselők jelen voltak; 's későbbre egy bálban is megjelent, a' mellyet ugyan ezen asszonyosság intézett-el 's a' hol az egész Strasburgi nagy világot egygyütt ssemlelhette ő Királyi Hertzegaszszonysága, a' ki maga is olly nagy részt vett ezen bálból, hogy reggeli 3 óráig tántzolt. A' költsönnek visszafizetéséül a' Hertzegaszszony is adott azután a' vendégfogadóban, a' hol szállva volt egy, *Anglus* izlés szerint való ebédet, a' hova Hertzeg Marschal *Valmynn* kívül hasonlóképpen elhivattattak a' Generálisok

's a' *Strasburgi* tisztviselői karok, hanem aszszonyságok, a' Princznén t. i. a' gazdaaszszonyon magán kívül, még tsak hárman lehettek jelen, u. m. a' Princzének az fő Udvari Dámája, a' *H. Valmy*' unoka húga, és *Frankné*. Az a' *Párisi* híres jádzó *Telma* is *Strasburgba* jött ezen K. Hertzegaszszonynak múlattatására, a' ki nagy meglepéddel szemléte is az ő játékait. Sept. 17-dik napján tovább indult ő K. Hertzegaszszonysága *Helvétzia* felé.

Az első katonai osztálybéli (a' Párisban és környékein fekvő) reguláris seregeknek zászlószenteléseket fényes pompával tartotta a' Király Sept. 19-dik napján. Valami 20,000 emberekből állott a' sereg; 17 zászlót osztott-ki nékiek maga a' Király. A' Király és az *Angoulemi* Hertzegné egy grádits fogom egymással szemben állván a' Király minden zászlót oda tartott a' Hertzegaszszonynak, és ez mindenikre maga kötötte-fel a' pántlikát. Látván a' Király, hogy a' körülette álló Marschalok és Generálisok a' ezóremonia kezdetétől fogva kezekben tartják kalapjaikat, nagy nyájassággal megszollította őket, hogy: Uraim! tselekedjenek az Urak is úgy a' mint én; tegyék a' fejekre a' kalapjaikat. Akkor azonban mikor a' Regimentbéli Kommandások 's a' zászlók a' Király előtt elmentek 's köszöntéseiket megtették, a' Király is mind annyiszor levette, minden körülette lévőkkel egygyütt, a' kalapját.

Normandia tartományának *Dieppe* nevű városában is igen nagy láruát csinált a' felzendült nép a' gabonának kivettetéséért Sep. 17-dik napján. A' nép egy Anglus hajóra réá menvén, azt elfoglalta, az azon talált gabonát a' tengerbe hányta, az emberekkel gorombáskodott, 's minden féle motkolódást elkövetett. A' következő nap katonaság tsendesítette-le a' lár-mázókat, 's az ingerlőket elfogdosván, *Rouenbe* vitte őket.

Török Birodalom.

Semlin Sept. 15-diken. A' *Szervia*

ban kiütött pestis eleintén olyan kegyetlenül pusztított, hogy tsak *Belegrádban*, kivált a' nyári melegebb időben, 30, 40, sőt 50 ember is meghalt naponként. Ilyen mértékben haltak az apróbb helységeken is ezeknek népességekhez képpst 5, 10, 15, is 20 emberek. A' *Belgrádból* már eddig kihalt emberek számát 3 ezertől fogva 4 ezerre, a' tartományban pedig 10-től fogva 12 ezerre számlálják. Augustus' közepétől fogva mindazonáltal valamennyire gyengülni láttzott a' ragadó méreg.

B é t s.

A' múlt penteken (Sept. 30-dikán) délelőtti 11 órakor azok a' fegyveres seregek, mellyeknek akkor a' Bétsi külömbkülömb strázsáló helyekre bójóni kellett. 's a' mellyek 2 Ulánus Svadronokból, 2 Granadiros Batalionokból, 's a' *Colloredo Jeremos* Regementtyének 1 Batalionnyából állottak, a' *Práternek* azon részében, a' hol a' *De-Bach* lovagló oskolájának theatroma van, össze gyülekeztek. Ugyan oda 12-tődfél órakor az Orosz Császár és *Prussus* Király ő Felségek' Felmarschall *Schwartzenberg* ő Hertzegségétől és a' *Württembergi* Princztől, a' *Bavariai* 's *Württembergi* örökös Princzektől, Prussiai *Wilhelm* és *Bavariai* Károly Princzektől, 's több mint 200 minden féle fő személyektől, tudni ilik Generálisoktól, Adjutánsoktól, Stábtiszttektől kísértetvén, kilovagoltak, és katonai fényes strázsaparádét tartottak. A' katonaság' sora előtt ellovagoltak, 's azután lovaikról leszállván, a' sereggel külömbkülömb fordulásokat 's egyéb gyakorlásokat tétettek. Azután ismét lóra ültek, 's a' katonaságot magok előtt elmarschiroztatták, a' mellyek végezetre csoportokra szakadván, külömbkülömb strázsáló helyekre széllyel oszlottak, ő Felségek pedig fényes kísé-
rőkkel egyetemben a' Cs. Kir. *Burgba* vissza lovaglottak.

Még fényesebb katonai pompa vala vasárnap délelőtt az úgy nevezett *Glaszi-*

nak (a' belső és külső város között lévő mezőnek) azon részén, melly a' *Burg* és *Schotten* kapuk között esik. Ez templomi közönséges pompa volt. Delelőtti 8 és 9 óra között 9 Batalion Gyalogok, 's a' Schwartzenberg *Ulánus* és *Constantinus* Vasas Regimentjeik a' mondott helyen, a' hol egy tábori sátor vala felállítatva, megjelentek, négy oldalból álló sort formáltak, 's a' sátort középbe vették, a' melly sátor már előre még egy kisebb, négy oldalú katona tsapat által volt körül vétettve. A' sátor nyílásánál veres damaszszal (selyem matériával) bévonatott térdelő padotokák voltak helybeztetve. Tizedfél órakor megjelentek ló háton ő Felségek is, t. i. az *Austriai* és *Orosz* Császárok, 's a' *Prussus* és *Dánus* Királyok, a' magok kísérekkel egygyütt. Feldmarschal Princez *Württemberg*, az Alsó és Felső *Austriai* mostani katona fő Kommandírozó, fogadta a' katonák sora előtt ő Felségeket, 's vezette bé a' sereg' közzé. Ő Felségek előbb a' belső kisebb tsapat' négy oldalai, az után a' külső nagyobb tsapat' négy oldalai mellett is ellovagolván, a' katona sorokat megszemlélték; e' megeseván lavaikról leszállottak 's a' tábori sátortemplomba isten tiszteletre mentek, a' hol a' mise alatt egy eneklői kar hymnusokat énekelt. A' mise végződésével az áldásadásra az egész sereg a' főrevalóját levéven térdre esett, 's a' seregek' urának hálákat adott. Vége lévén az isten' tiszteletnek, ő Felségek ismét lóra ültek, 's a' *Glászín* egy dombotkára mentek, ott megállottak, 's magok előtt az egész sereget, (mint felvehettük fél kompániánként) elmarschiroztatták, 's mind ezek után azzal a' rendel, mellyel kilovaglottak vala, a' *Burgba* a' sok ezer *vivátot* kiáltozók között ismét vissza tértek. — Az ilyen pompázások' alkalmatosságával a' két Császárt és a' *Prussus* Királyt mindenkor egymás mellett szemléljük lovagolni, ő *Austriai* Császári K.

Felségét középpen, jobja felől a' *Prussus* Királyt, balja felől pedig az *Orosz* Császárt.

Felséges Urunk méltóztatott *Orosz* Cs. Státustitoknok Gróf *Nesselrode* Cancellariájabeli Valóságos Státus Tanátsos *Bulka-koff* Urat, az *Austriai* Császári *Leopold* Rend' Kommandatorává, 's az ugyan ott lévő Collegiális Tanátsos *Schröder* és *Udvari* Tanátsos *Boutiagin* Urakat, ugyan ezen Rendnek kitsiny kereszteseivé nevezni.

A' közelebb múlt három négy napok alatt *Bétsbe* érkezett nevezetesebb idegeneknek neveik ezek: *Filangieri*, Nápolyi Generális; a' *Hessen-Kasseli* Választó Fejedelem; *Augustus*, *Prussiai* Királyi Princz; az *Anhalt-Dessau* Örökös Princz; a' *Nassau-Weilburgi* Országló Fejedelem, a' fiával az örökös Princzel; a' *Baadeni* Nagy Hertzeg; *Capo-d'Istria* a' *Helvétziai* *Orosz* Követ Ur 's több mások.

Tegnap (hetfű) gyakorlásbéli mustrát tartott az itt lévő ágyúzósereg a' *Duna* mellyékin *Bétsen* alól *Simmering* mellett. *Austriai* és *Orosz* Császárné, 's *Austriai* és *Orosz* Császár ő Felségek; az *Oldenburgi* és *Weimari* Cs. Hertzegasszonyok, a' *Dánus*, *Prussus*, *Bavarus*, és *Württembergi* Királyok, a' mi *Korona* örökösünk, 's *Károly* és a' *Palatinus* ő Fő Hertzegségek, a' többi Cs. K. Fő Hertzegekkel, a' több itt lévő idegen Princzekkel, 's ide való és idegen Generálisokkal, Stabális tisztekkel egyetemben, delelőtti 10 óratájban, a' nevezett mezőre hintókban lementek. Az ágyúzók egy battériát bizonyos távolságról össze lövöldöztek, tábori ágyúkkal előfelé való marchirozás közben, célra, golyobitsokkal és kartátsokkal lövöldöztek, 's végezetre lovasság' ágyuival is tüzeltek. Az egész munkát Feldmarschal-Lajtnánt *Reiser* Ur igazgatta.

Mind ezek után 2 óra fele vissza tértek ő Felsegek a' Cs. K. *Burgba*.

A' 10,000 személyekre való nagy *Redout* tegnap ejjel tartatott; képzelhetik távol lévő Olvasóink is, hogy mi nemű fényességnek, gazdagságnak, és pompának kellett ebben uralkodni. Az ott megjelent emberek' száma a' mellett is hogy kerek számmal 10 ezerre volt határoztatva, a' hozzá vetes szerént, közel járhatott a' 12 ezerhez. Hogy ez a' sok ember a' *Redoutszálákba* mind beférhessen, úgy vitetett véghez, hogy a' lovagló oskola épülete a' régi két szálakkal gráditsok és folyások által előre össze foglaltatott, 's ezen alkalmatosságra mind a' három szálák ritka pompával és gazdagsággal elkészítették vala. — (Bövelben fogunk ezen bálról emlékezni a' jövő pénteken; már most kifogytunk az időből és papírosból.)

A' nagy *Concert* a' jövő vasárnap estvére van határoztatva.

Az *Augartenbéli* nagy *népinnep*, ha az idő kedvezni fog, a' jövő tsötörtökön léssen.

Elegyes Dolgok.

Olasz Ország. — September 14-dik napján nagy ijedést okozott *Velence* városában egy szerentsétlen történet a' népnek éppen az ő vigadozásai között, mellyeket a' Fő Kormányozószeknek oda való visszaterése okozott. Eztvéli 8 óratájban két 84 ágyus *Linea* hajók, mellyek a' *Franziáktól* maradtak ott, t. i. a' *Szent Ber-*

nard és *Castiglione*, meggyúltak, és semmi segedelem által meg nem oltathatván a' tűz, egészszen elegtek. Minden iparkodással rajta vannak az előljarók, hogy a' gyúladás' eredetét ki tanulhassák, melly miatt ezen várost 's nevezetesen a' közel lévő drága fegyveres házat, a' legnagyobb veszedelem érhetne volna.

A' Gróf *Gyulay* Regimentjének egy Batalionya még most is *Nizzában* van, mellynek jó magaviseletet, jó fenytéktartását, azzal kívánta a' város megjutalmaztatni, hogy egy szép aranyos zászlópántlikakötővel ajándékozta-meg, mellyen ilyen czímírás találtatik: *Nicaea incl. primae cohorti Gyulay grata.*

A' *Toskánai* Nagy Hertzeg *Ferdinandus* ő. Cs. Fő Hertzegsege Sept. 17-dikén tartotta fényes pompával a' maga *Florentziába* való bemenetelét. A' néptől kimondhatatlan nagy örvendezéssel fogadtatott.

A' *Kapucínus* Szerzet' *Klastromai* Sept. 8-dikan kinyittattak *Florentziában*, mellyekbe már nagy számmal öszszegyülekeztek az előbbeni Orszaglás alatt elszéledett Barátok.

A' *Toskánai* Nagy Hertzegi Biztos *Rospigliosi* Ur egy Rendelést tétetett Sept. 9-dikén közönségessé, melly által a' régi nemesség' állapottya ezen Nagy Hertzegségben vissza állittatott.

Prussia. — A' nagy hírű nevű *Iflandot*, September 25-dik napján eltemették a' *Berliniek*, méltó módon megadván néki a' halotti érdemelt tiszteletet.

Oktob. 1-ső napján adtak 100 Forint Huszas penzért 235 1/4 forintot *Váltó-tzedulában*. Egy Cs. arányért 10 forintot 54 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 24.

A' Magyar Kurir 28-dik darabjához.

Magyar Ország.

Köszögh, Vas-Vármegyében Sep. 24-dikén. — Az ideji Kis-Aszszony napi víz árodások, de különösen a' Gyöngyös (Güns) folyó vizének ki öntése még rettenetesebb károkat okoztak, mint annak a' mult 1813. esztendőbéli Kis-Aszszony-napi meg-áradása okozott volt; mivel akkor-is ugyan a' tsak most említett Gyöngyös vize (a' melly egyébként szárazság idején de különösen a' veszedelmesebbik ága tsak nem egészen ki apad és nagyobb részben ki is szárod) tizenöt labnyira ágyán fellül hullámozott, az idén pedig még a' tizenhétlabnyi magasságot-is habjaival fellül halladta, 's ezen fellül olly sebessen és olly iszörnyű erővel érkezett ki-öntése, hogy az utzákon és mezőkön járó 's kelő emberek, még sebes futások által sem érkezhettek - meg bajlékaikba annélkül, hogy a' sebes erővel előre nyomuló víz árja őket utól nem érte volna, mellyért is mindent valamit tsak a' vidékeken és a' a' viz tájékán fekvő házokban udvarokon és utzákon talált, azt magával el-sodorván, mind el vitte; a' keréttéseket, kő-falakat sött majd tsak nem minden sár vagy is mór-házakat, de leg-inkább a' fa és kő-hidakat özsze döntötte és el hordta úgy hogy egész Köszögh városában a' hol ez előtt 8 kő és fa hidak számláltattak most tsak egy kő-hid vagon épen; de nem tsak a' kerétekben ugymint különösen a' Svedies Ur igen gyönyörű mulató drága Anglus kertjében, nem tsak a' majorokban ugymint különösen Tek. Genhauser Samuel Postamester és Senátor Ur tettszetes ékes majorjában 's nagy hasznú jól el-rendelt kert-

jében a' Gyöngyös vize partján, és nem tsak a' házokban, a' mellyek közül sok számosakat özsze döntött 's által lukasztott 's a' honnét különösen a' sok tüzelő fat, oszlopokat, hordokat, kádokat, szekeret, kotsikat szányokat, vasas kapukat, szoba ajtókat, kút kávákat sajtó fákat és keréttéseket el ragadta; hanem leg inkább az erdőn, mezőkön és a' tsürökben mutatta meg erőszakos kártékonyságának rettenetes boszúját: mivel az erdőkből a' számtalan özsze rakott szép bük és cser őlfakat többnyire mind el-sodorta, ugy nem külömben a' nagyobb már le-vágott gerenda épület sajtó és más eszközökre el készített nagy és egész fákat, sött még sok élő fákat is gyökerestől ki-tekert tsudálatos erejével régi tartós helyeikből, és azokat más földre és helyre de leg inkább a' molnároknak leg nagyobb galibájokra letette 's fővényyel és iszappal be-temette: a' szántó földeken továbbá a' hol még a' le aratott gabona nagyobb részént kepekben és keresztkekben özsze volt rakva; azt tudniillik, búzát, rozst, de különösen sok arpát és számtalan zab kepeket és kéveket fel emelvén 's özsze kevervén, özönével el-ragadta, és el-emésztette; ezen fellül pedig még a' tsürökben és pajtáiban sem hagyta az élest annélkül hogy meg ne vesztegette és el nem rontotta volna; mivel a' tséplőket a' szényekből el ijjesztvén, nem tsak a' tsép alatt fekvő kéveket és a' már fel-szórt gabonát mind egy szemig el usztatta, 's valamint a' szény pallóját úgy szinte az istálókéit-is fel-szedvén darabonként magával el vitte. — A' csürök osztáljaiban özsze halmozott kéveket pedig iszapjával meg töltvén haszon-

vehetetlenné tette, hanem inkább még a folyóbb fekvő kévek is mind meg-vesztegettek, mivel az alább meg nedvesült rész az iszap és nedvesség által okozott fermentáció által meg-fülvén, gőzzével a helyebb fekvőket is olly annyira meg hevítette, hogy már harmad napra a midőn tudniillik egy kis szároz földet a kévek ki hordatására találni lehetett, azok olly melegek és forrók voltak, hogy a munkások csak nagy bajjal és ruhákban egészen felöltözve hordhatták ki azokat a tsekély térségre. — A már le kaszáltatott réteket is a szénától meg-fosztván, valamint ezeket, úgy szinte a kaszálatlanokat is a legelőkkel egygyüt, helylyel 's közszel fővényes és zsiros iszappal beborítván egészen eltemette, másutt pedig azokat minden növényektől sött még a jó földtől-is, azt elmosván, egészen megfosztotta. Ezen hirtelen történt rettenetes nagy víz-áradásnak okául egy más után esendő két izbéli felhőszakadásokat mondanak lenni; t. i. a Kőszöghi felső és a Lécai (Luckenhaus) Hertzei erdőben, a holott is sok helyeken az egész hegyet, a hol ez előtt a leg szebb fák állottanak és a hol a ligetes kartsu málna-bokrokban a gyorsan szökő őzek és félénk nyulak tsapatjai tanyáztak, úgy el-tsufétotta, hogy a gallyos bükfák és az árnyékos tserfák helyett most csak mély örvényeket és olly rettenetes üregeket lehet szemlélni, hogy oda egész házokat sőt még közönséges tornyakat is el lehetne rejteni. Most mindazonáltal hálá legyen a mindenható Urnak csak ugyan még is szép őszi idők járnak, úgy hogy a mezei gazdák és szántóvetők a fel derülő égnek örülvén sokkal vígabb kedvel szántják vetik és vethetik-bé szántó 's ugar földjeiket, mint csak most esztendeje is, azt a sok esőzések és árvizek miatttehették. — De még más szerentsétlenség is érte ugyan mastanában valamint a Kőszöghi úgy a vizek tájékán lakozó több szarvas-marhákat tartó 's neve-

lő gazdákat-is, mivel a leg több szarvas-marhák, a mellyek az árvíz után az iszapos legelőre hajtattak, mastanában leg nagyobb rémulésekre és ijedségekre a házi gazdáknak majd csak nem mind le-betegettek és a rossz legelőtől származandó úgy nevezett — (Lesendürre) nyavalyában már sok szép darab marhák, minden szorgos segedelem és orvoslás mellett-is a birtokok nagy szomorúságára el-estének.

~~~~~

A Bánátusból ilyen tudósítást adtak ki a Magyar Országi közönséges levelek: A Blumentháli uradalom Sep. 12-dik és 13-dik napjain adatott által szokott rendtartással az ő mostani tulajdonosának Feldmarschal Schwartzenberg Károly ő Hertzegségének. Az általadó Királyi Ember' képét Hessen-Homburg Huszár Regimentjébéli Kapitány Atzél József ur, az Orosz birodalombéli Sz. Wladimir Rend Ritte-re, a Blumentháli új földes úr' képét pedig Farádi Vörös Ignácz úr több N. Vármegyék elsőbb rangú Táblabirája, viselték. Szép Déák beszédet mondottak - el mind ketten. A gyülekezett számos és fényes volt.

Hirdetés.

Posonyban Landes József, Győrött és Posonyban Schweiger András, Pápán és Szombathelyen Zsoldos, Pesten Eggenberger és Hartleben, könyváros — Egerben Habert könyvkötő — Kassán Ellinger, Debretzenben Csáti, könyvnyomtató — Léván Lovas, és Székes Fejérváron Lang, könyvkötő Uraknál, ilyen új könyv találtatik.

Tisztelet Oltárja, mellyet Hatodik Pius, Romai Pápa Ő Szentségének halhatatlanítására a Magyar Hazában felállított Deáky Gedeon Reformatus Predikátor

Ennek árra, a Szent Atyának jól talált képével egyetemben, a Romai, eredetmunkaszerént, szép kötésben, 1. Forint; a ki 10 exemplárt elveszen, a 11-diköt ingyen kápjá.